

Jaarverslag Comité Schone Lucht 2025

Mei 2025

Inhoud

- 1. Doel en werkwijze Comité Schone Lucht**
  - 2. Activiteiten in 2025**
    - 2.1 Opinie artikelen
    - 2.2 Campagnes
    - 2.3 Overleg met Nederlandse en Europese politiek
      - 2.3.1 Stopzetting van CCS-subsidies voor biomassacentrales en BECCS
      - 2.3.2. Informeren van Nederlandse politiek over nieuwe relevante EU-richtlijnen
  - 3. Website, nieuwsbrieven en social media**
  - 4. Resultaten en impact**
    - 4.1 Verdere bewustwording in maatschappij en politiek over negatieve effecten biomassaverbranding
    - 4.2 Biomassa in EU parlement
  - 5. Werkzaamheden 2026**
-

1. Doel en werkwijze Comité Schone Lucht

Comité Schone Lucht (CSL) fungeert non-stop als intermediair tussen de politiek, de industrie (bosbouw & energiesector) en de wetenschap, en vertaalt actuele ontwikkelingen op een aansprekende manier naar de samenleving via:

- a. (sociale) media optredens;
- b. opinie artikelen;
- c. lokale, regionale en (inter)nationale acties;
- d. petitie, verzoek- en bezwaarschriften. Brieven aan Nederlandse en Europese politiek;
- e. (praktijk)reportages en documentaires.

Doel van CSL is:

-kennis en het bewustzijn te vergroten over de noodzaak om CO₂-emissies, luchtvervuiling en natuurvernietiging terug te dringen en daarmee bewoners te mobiliseren om sociaal en politiek actief te zijn.

-de politieke besluitvorming in Nederlands en Europees parlement te beïnvloeden.

De huidige campagne van de Stichting is gericht op het stoppen van biomassaverbranding en BECCS (biomassaverbranding met CO₂-afvang en -opslag) voor energieopwekking, en het inzetten op échte emissievrije hernieuwbare energie, daadwerkelijke negatieve emissies, energiebesparing en bosbescherming. In hoofdstuk 2 staat een overzicht van de activiteiten uitgevoerd in 2025.

2. Activiteiten in 2025

2.1 Opinie artikelen

Meer dan 30 publicaties vonden plaats, onder andere in landelijke Nederlandse kranten, internationale kranten en bekende websites. Deze publicaties zorgden ervoor dat de publieke opinie in Nederland tegen biomassaverbranding en BECCS verder toenam (zie bijlage 1 voor de publicaties).

2.2 Campagnes

In 2025 zijn door Comité Schone Lucht (CSL) lopende campagnes voortgezet, onder meer:

2.2.1 Campagne 'Ambitieuze implementatie REDIII in Nederlandse wetgeving'

Op 21 oktober 2024 stuurde CSL een brief aan de minister Klimaat en Groene Groei (KGG) waarin zij werd opgeroepen de kansen te grijpen voor een meer verreikende en ambitieuze implementatie van REDIII in de Nederlandse wetgeving. In haar antwoord (dd 18 november 2024) gaf de minister aan vast te houden aan een zuivere implementatie van REDIII, waarbij REDIII zonder wijzigingen in de Nederlandse wetgeving wordt opgenomen (1 op 1). Gesteund door en op sterk aandringen van CSL heeft de Tweede Kamer kritische vragen hierover aan de minister gesteld (13 januari 2025).¹

In haar reactie (3 februari 2025) gaf de minister opnieuw aan vast te houden aan een zuivere implementatie van REDIII. CSL heeft haar commentaar op dit antwoord aan de minister en de Tweede Kamer gestuurd.² Op 5 juni 2025 stond het onderwerp 'Implementatie van REDIII in de Nederlandse wetgeving' op de agenda van de vergadering van de Commissie KGG van de Tweede Kamer, naar aanleiding van het commentaar van het CSL.³ Door de val van de Nederlandse regering op 3 juni en het controversieel verklaren is het onderwerp niet besproken in de Tweede Kamer. Begin 2026 wordt dit onderwerp besproken in de Commissie KGG.

2.2.2 Campagne Vattenfall

CSL heeft de Raad van State meerdere malen verzocht om een uitspraak te doen over het beroep tegen de natuurvergunning voor de biomassacentrale van Vattenfall in Diemen. Vattenfall was de Raad van State echter te slim af.⁴ Op 27 februari 2025 verzocht Vattenfall zelf de provincie Noord-Holland om de natuurvergunning voor de geplande biomassacentrale in Diemen in te trekken. De provincie heeft dit vervolgens gedaan. Vattenfall geeft zich hiermee gewonnen. Zowel de reeds ingetrokken milieuvergunning als de natuurvergunning zijn nu van tafel. Na zes jaar van een uitgebreide juridische strijd en campagne van CSL trekt Vattenfall zijn initiatief in. Dit is een grote overwinning voor CSL.⁵

Organisaties zoals Mongabay en Forest Defenders hebben uitgebreid bericht over de campagne van CSL en de uiteindelijke overwinning.⁶

2.2.3 Campagne 'Geen ombouw RWE-kolencentrales naar BECCS'

Energiebedrijf RWE wil zijn twee kolencentrales, Amer (in Sint Geertruidenberg) en Eemshaven (in de provincie Groningen), volledig ombouwen naar biomassaverbranding met koolstofafvang en -opslag (BECCS).

Vanaf 1 januari 2025 moest de RWE Amer Centrale stoppen met het verbranden van kolen (Nederlands klimaatwet) en is volledig overgeschakeld op biomassaverbranding (maximaal 2,5 miljoen ton per jaar). De RWE Eemshaven Centrale moet op 1 januari 2030 stoppen met het verbranden van kolen. Deze centrale kan maximaal 5 miljoen ton biomassa per jaar verbranden. Samen kunnen de twee centrales maximaal 7,5 miljoen ton houtpellets per jaar verbranden.

Milieu-effectrapportages

---

¹ <https://comiteschonelucht.nl/kritische-kamervragen-aan-minister-van-klimaat-en-groene-groei-over-nalatigheid-nederland-in-aanpak-biomassa/>

² <https://comiteschonelucht.nl/commentaar-csl-op-politieke-besluitvorming-biomassa-2025/>

Het commentaar betreft de volgende punten:

- Ondanks het duurzaamheidskader en de certificering blijven er misstanden bij biomassawinning bestaan;
- BECCS is niet te verenigen met het standpunt van de Tweede Kamer en het advies van de VN;
- Het cascadeprincipe mag geen loze belofte blijven;
- De vermindering van koolstofopslag in de landsector door biomassawinning moet nog worden vastgesteld.

³ https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2024A08914

⁴ <https://comiteschonelucht.nl/grote-overwinning/>

⁵ <https://comiteschonelucht.nl/netherlands-largest-forest-biomass-plant-canceled-forest-advocates-elated-2/>

⁶ <https://news.mongabay.com/2025/03/netherlands-largest-forest-biomass-plant-canceled-forest-advocates-elated/> .
<https://forestdefenders.eu/vattenfall-biomass-plant-defeated-lessons-from-a-successful-dutch-campaign/>

RWE is in januari 2024 (ruim twee jaar geleden) begonnen met het opstellen van de twee milieu-effectrapportages voor CO₂-afvang en opslag (CCS) bij beide kolencentrales. De twee rapporten zijn nog niet afgerond. Publicatie wordt afgewacht. CSL zal commentaar leveren op beide rapporten en reële duurzame alternatieven met betrekking tot BECCS van RWE publiceren. CSL zal, in samenwerking met milieuorganisatie MOB, verdere juridische stappen ondernemen tegen de ombouwprojecten.

Vorbereidingen voor nieuwe duurzame warmtebronnen voor het Amer-warmtenet

Op 28 maart 2025 kondigden RWE (eigenaar van de biomassacentrale Amer) en warmtedistributeur Ennatuurlijk aan dat zij duurzame warmtebronnen voor het Amer-warmtenet (in de steden Breda en Tilburg, en voor de kastuinbouw in de regio) zullen voorbereiden en bouwen.⁷ De voorbereidingen voor de bouw van twee elektrische ketels (totaal vermogen 120 MW) en drie warmtepompen (totaal vermogen 50 MW) zijn in volle gang. Eind 2022 kondigde RWE aan dat RWE per 1 januari 2027 stopt met de levering van warmte vanuit de Amercentrale AC9 (bouwjaar 1993) en het contract met warmtedistributeur Ennatuurlijk niet verlengt. Volgens de programmadirecteur voor de regio Midden-West-Brabant is dit omdat de economische vooruitzichten voor de RWE Amercentrale na 2026 onzeker zijn. De SDE++-subsidie voor biomassaverbranding in de RWE Amercentrale loopt tot en met 31 december 2026.

Kritische vragen tijdens de aandeelhoudersvergadering RWE

Tijdens de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van RWE op 30 april 2025 confronteerden CSL en Biofuelwatch (VK) het RWE-bestuur met kritische vragen over de hoeveelheid, herkomst en beweerde duurzaamheid van hun kolen- en biomassacentrales in Nederland (Amer Centrale en Eemshaven). De kritische vragen werden gesteld in 8 minuten spreektijd. Het bestuur reageerde in minder dan een halve minuut met drie antwoorden.⁸ De ontwijkende antwoorden waren voor CSL aanleiding om hierover een persbericht en nieuwsbrief te versturen. Ook de Groningse milieuorganisatie Milieudefensie sprak tijdens de aandeelhoudersvergadering over de bezwaren met betrekking tot biomassaverbranding en BECCS.

Opnieuw houtpellets uit veenbossen in Estland

Op 22 april 2025 publiceerde CSL informatie over de herkomst van de houtpellets die RWE momenteel verbrandt.⁹ RWE zelf wil geen informatie verstrekken over de herkomst van de houtpellets. RWE betreft opnieuw houtpellets uit veenbossen in de Baltische staten. Daarnaast komen houtpellets nu ook uit de tropische bossen van Maleisië en uit Vietnam.

Handhavingsverzoek voor Maleisische houtpellets

Op 26 juni 2025 hebben CSL en Biofuelwatch gezamenlijk een handhavingsverzoek ingediend tegen de import van 190.000 ton houtpellets in 2024 uit Maleisië voor de twee Nederlandse energiecentrales Amer en Eemshaven van energiebedrijf RWE.¹⁰ De reden voor het handhavingsverzoek is ontbossing en drainage in de kapegebieden, wat in strijd is met de wettelijke voorschriften. Het handhavingsverzoek werd ingediend bij de toezichthoudende autoriteit Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) en de minister KGG. NEa startte in juli 2025 een toezichtsonderzoek.¹¹ De minister KGG stelde de einddatum van de beslissingstermijn voor het handhavingsverzoek, die oorspronkelijk op 12 november 2025 lag, uit tot 22 januari 2026.

Op 15 juli 2025 had CSL een ontmoeting met de directeur van NEa dhr. Bressers en zijn team om de opzet

⁷ Warmtedistributeur Ennatuurlijk, 27 maart 2025: <https://ennatuurlijk.nl/over-ons/nieuws/een-duurzame-stap-vooruit-midden-en-west-brabant#:~:text=Toen%20RWE%20in%202022%20aankondigde%20dat%20zij,de%20verduurzaming%20van%20het%20warmtenet%20te%20versnellen>.

RWE, 28 maart 2025: <https://benelux.rwe.com/pers/nieuwsplatform/2025-03-28-rwe-werkt-samen-met-ennatuurlijk-aan-amer-warmtenet/>
20 mei 2025: <https://www.entra.nl/252/e-boilers-en-aquathermie-verduurzamen-warmtenet>

⁸ <https://comiteschonelucht.nl/ernstige-blokkade-bij-rwe-bestuur-tijdens-agm-over-herkomst-biomassa/>

⁹ <https://comiteschonelucht.nl/en/large-scale-import-of-fragmented-forests-certainly-not-phased-out-in-the-netherlands-on-the-contrary/>

¹⁰ <https://comiteschonelucht.nl/comite-schone-lucht-dient-samen-met-biofuelwatch-vk-handhavingsverzoek-in-bij-nea/>

¹¹ <https://comiteschonelucht.nl/belangrijkste-uitgangspunten-toezichtsonderzoek-nea-inzake-handhavingsonderzoek-maleisische-houtpellets-van-comite-schone-lucht-en-biofuelwatch/>

van het toezichtsonderzoek te bespreken. Op 12 november 2025 had CSL een nieuwe informele bijeenkomst met NEa (en het Ministerie KGG) over de conceptresultaten van het toezichtsonderzoek. NEa beschouwt het gebruikte hout als zaagsel van Maleisische zagerijen (zogenaamde Categorie 5 biomassa).¹² Categorie 5 biomassa betreft restproducten van houtbewerking, bijvoorbeeld houtbewerking in zagerijen. Ook RWE beschouwt de geïmporteerde houtpellets ook als Categorie 5 biomassa. Voor Categorie 5 biomassa hoeft de herkomst van het oorspronkelijke primaire hout (legaliteit houtkap en beschermingsstatus bos) niet te worden vastgesteld.

Volgens CSL zijn de stapels hele boomstammen op het bedrijfsterrein van de betreffende Maleisische houtpelletfabrieken zogenaamde Categorie 1 biomassa. Dat wil zeggen biomassa rechtstreeks uit het bos (primaire bosbiomassa)¹³. De stapels hele boomstammen die te zien zijn op foto's van het bedrijfsterrein rond de houtpelletfabrieken, zijn zogenaamde "laagwaardige stammen". Een zagerij kan daar niets mee doen. Ze worden afgekeurd. Het zijn echter geen resten van houtbewerking. Deze stapels vallen onder Categorie 1 biomassa en voldoen niet aan de certificering voor Categorie 5 biomassa. Volgens CSL en Biofuelwatch is sprake van onrechtmatig handelen. Omdat het Categorie 1 biomassa betreft, moet de herkomst van het hout worden vastgesteld. CSL en Biofuelwatch zijn van mening dat RWE de SDE++-subsidie die het voor de houtpellets heeft ontvangen, moet terugbetalen aan de overheid. De beslissing van de minister op het handavingsverzoek wordt in januari 2026 bekendgemaakt. Als de houtpellets worden geclassificeerd als Categorie 5 biomassa ('slechts zaagselresten'), zullen CSL en Biofuelwatch bezwaar indienen.

Op 22 december 2025 heeft Comité Schone Lucht samen met Biofuelwatch een rapport gepubliceerd waarin de organisaties onthullen dat het Nederlandse Green Gold Label (GGL), dat is opgezet door en voor het energiebedrijf RWE als certificering voor houtpellets, faalt in controle, transparantie en publieke verantwoording. Desondanks vormt de certificering de basis voor miljoenen euro's aan (SDE++) overheidssubsidies voor import en verbranding van houtpellets in de twee kolencentrales van RWE in Nederland.¹⁴ De GGL-certificering is door de Europese Commissie niet erkend onder de Europese Richtlijnen REDII en REDIII.¹⁵ De Nederlandse regering stelt dat per 1 januari 2026 certificeringsschema's die door Europa (RED) niet zijn erkend, niet mogen worden gebruikt.¹⁶ Dat houdt in dat de GGL-certificering voor houtpellets per 1 januari 2026 niet meer mag worden gebruikt.

2.2.4 Campagne Natuurvolgend bosbeheer

Op 20 december 2024 vernietigde de rechtbank Gelderland de nieuwe gedragscode soortenbescherming bosbeheer, die kaalkap tot 0,5 hectare en gefaseerde kaalkap tot 2,0 hectare toestond.¹⁷ Een belangrijk argument voor de rechtbank was de grote hoeveelheid licht die op de grond valt bij kaalkap groter dan 0,1 hectare. CSL, samen met zes andere milieuorganisaties, had beroep aangetekend tegen de goedkeuring van de minister. De VBNE (Vereniging van Bos- en Natuurreservaateigenaren), die de betreffende gedragscode had ingediend, ging vervolgens in beroep bij de Raad van State, maar trok dit beroep in maart 2025 in.¹⁸ De

¹² <https://www.rvo.nl/files/file/2019/02/Leidraad%20Chain%20of%20Custody.pdf> . Leidraad Chain of Custody Duurzaamheidseisen vaste biomassa voor energietoepassingen. Paragraaf 3.1.5 Categorie 5: Biogene rest- en afvalstromen. "Dit is biomassa die bestaat uit reststromen afkomstig van productieprocessen (secundaire reststroom) of uit recycling (tertiaire reststroom). Biomassa in categorie 5 is nooit direct afkomstig uit het bos of andere locatie waar biomassa vrijkomt. Het zijn altijd reststromen uit de bewerkende sectoren of biomassa na de gebruiksfase (bijv. sloophout)."

¹³ <https://comiteschonelucht.nl/swart-2025-opinie-nederland-subsidieert-klimaatverwoesting-terwijl-de-wereld-actie-eist-volkskrant/>
<https://comiteschonelucht.nl/swart-2025-nederland-kijkt-toe-terwijl-bossen-verdwijnen-bnnvara/>

¹⁴ <https://comiteschonelucht.nl/persbericht-nieuw-rapport-legt-falend-overheidstoezicht-bloot-22-december-2025/>

¹⁵ Door EU erkende certificeringsschema's: https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/bioenergy/voluntary-schemes_en

¹⁶ <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sde/aanvragen/duurzaamheidseisen-pellet> : "Op 1 januari 2026 veranderen de regels om binnen de SDE duurzaamheid van biomassa aan te tonen. Dit kondigde het kabinet op 11 december 2025 aan in een kamerbrief. Voortaan moet u de duurzaamheid van biomassa aantonen volgens de eisen in de Europese richtlijn Renewable Energy Directive (RED). De regels voor duurzaamheid in de Regeling conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen gelden dan niet meer. Vanaf 1 januari 2026 mag u alleen nog RED-certificatieschema's gebruiken die zijn goedgekeurd door de Europese Commissie."

Kamerbrief minister KGG 11 december 2025: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z21862&did=2025D51691

¹⁷ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/kaalkap-in-bos-mag-niet-zegt-de-rechter-ook-niet-als-het-goed-zou-zijn-voor-het-bos~bf5df37f/>

¹⁸ <https://comiteschonelucht.nl/doorbraak-voor-nederlandse-bos-en-wereldprimeur/>

VBNE ziet kennelijk geen argumenten om de uitspraak van de rechtbank in hoger beroep te weerleggen. Ook toekomstige ontheffingen voor kaalkap die boseigenaren bij de provincies zullen aanvragen, zullen door de strenge uitspraak van de rechtbank Gelderland en de gegronde en sterke ecologische bezwaren tegen kaalkap moeilijk zijn te verlenen. FERN heeft hierover een publicatie op haar website gepubliceerd.¹⁹

Op 2 september 2025 heeft CSL, samen met acht Nederlandse milieuorganisaties, een verzoek tot handhaving ingediend tegen de kaalslag van 1,5 hectare bos in Terborg (provincie Gelderland).²⁰ Volgens de milieuorganisaties is deze kaalslag in strijd met de uitspraak van rechtbank Gelderland van 20 december 2024. De bevoegde autoriteit heeft nog geen definitieve beslissing genomen over het verzoek tot handhaving.

2.2.5 Campagne ‘Geen biomassaverbranding en bosbouw EU financiële taxonomie’

CSL spande in 2022 in samenwerking met zes internationale natuurorganisaties (uit Portugal, Duitsland, Zweden, Polen, Estland en Roemenië) een rechtszaak bij het Europese Hof van justitie aan tegen de opname van biomassaverbranding en bosbouw in de Sustainable Finance Taxonomy (SFT)²¹. De natuurcoalitie heeft het Europese Hof gevraagd dit besluit nietig te verklaren. In november 2024 heeft een hoorzitting plaatsgevonden.²² CSL wacht de uitspraak af.

2.2.6 Nieuwe BECCS-documentaires

De onderstaande documentaires over de bezwaren tegen biomassaverbranding met CO₂-afvang en -opslag (BECCS) zijn in 2025 gemaakt en uitgezonden. Ze hebben bijgedragen aan meer bewustwording bij burgers, media en politiek over de negatieve impact van BECCS.

Lancering nieuwe BECCS-documentaire ‘Catching Smoke’

Op 2 mei 2025 werd de film ‘Catching Smoke’ van CSL gelanceerd, onder andere via sociale media.²³ De film werd ook verstuurd naar de minister KGG, de Eerste en Tweede Kamer en Nederlandse Europarlementariërs. De film legt op humoristische wijze uit wat er mis is met BECCS. De film is ongeveer 1,5 miljoen keer bekeken.

Tv-programma Hofstad & Land volledig gewijd aan bezwaren tegen BECCS

Op 13 mei 2025 besteedde het tv-programma Hofstad & Land uitgebreid aandacht aan de bezwaren tegen BECCS.²⁴ Voorzitter Fenna Swart van CSL was te zien in de promo van de uitzending om het probleem van BECCS toe te lichten. Professor Smeulders (Technische Universiteit Eindhoven) en professor Rotmans (Universiteit Rotterdam) legden helder uit waarom er niet met BECCS gestart moet worden. De minister KGG werd gevraagd waarom ze desondanks in 2025 een subsidie wil verstrekken voor CCS bij bestaande biomassa centrales tot 100 MW. Ze antwoordde dat ze dit doet om ervaring op te doen met BECCS. Het programma scoort hoge kijkersaantallen omdat het direct na Nieuwsuur wordt uitgezonden.

Tv-programma Zembla met drie video's over bezwaren tegen BECCS

Op 16 mei 2025 lanceerde het tv-programma Zembla drie video's over BECCS op Instagram.²⁵ Zembla wijdde in 2017 een tv-uitzending aan biomassaverbranding.²⁶ Vanwege een drukke agenda moet Zembla de voorbereidingen voor een uitzending in 2025 uitstellen.

¹⁹ <https://www.fern.org/publications-insight/clear-cutting-in-dutch-forests-is-no-longer-allowed/>

²⁰ <https://comiteschonelucht.nl/niet-nagekomen-afspraken-bij-vervolg-inzet-kgg-mbt-ecologischperspectief/>

²¹ De Sustainable Finance Taxonomy (vaak EU-taxonomie genoemd) is een Europees classificatiesysteem voor duurzame economische activiteiten. Het fungeert als een soort woordenboek dat vaststelt of een investering of bedrijfsproces écht milieuvriendelijk is. Het doel is greenwashing tegengaan en kapitaal sturen naar écht duurzame projecten.

²² 13 November 2024. Website CSL. Internationale natuurcoalitie daagt Europese Commissie voor het Europees Hof van Justitie in Luxemburg vanwege biomassabeleid. <https://comiteschonelucht.nl/natuurcoalitie-daagt-europese-commissie-over-biomassabeleid/>

²³ <https://comiteschonelucht.nl/premiere-catching-smoke-the-movie-toont-absurditeit-beccs-in-nl-klimaatplannen/>

²⁴ <https://comiteschonelucht.nl/oppositie-wast-klimaatminister-de-oren-over-controversiele-biomassa-met-beccs-plan/>

²⁵ <https://comiteschonelucht.nl/ook-zembla-heeft-opnieuw-aandacht-voor-biomassa-met-beccs/>

²⁶ <https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/bos-als-brandstof>

2.3 Overleg met Nederlandse en Europese politiek

2.3.1 Stopzetting van CCS-subsidies voor biomassacentrales en BECCS

Context

In september 2024 heeft het Nederlandse kabinet in haar regeerprogramma aangegeven dat subsidies voor laagwaardige toepassingen van biobased grondstoffen zo snel mogelijk moeten worden stopgezet, conform het eerder overeengekomen afbouwtraject uit het Duurzaamheidskader Biobased Grondstoffen (2022) en het officiële advies aan het kabinet van de Sociaal-Economische Raad (SER, 2020).

In de ‘SDE++-subsidieronde van september 2024’ voor hernieuwbare energie stelde de nieuwe rechts radicale regering echter subsidies beschikbaar voor CCS bij (bestaande) biomassacentrales met een capaciteit tot 100 MW elektrisch, om ervaring op te doen met BECCS. Kolencentrales waren echter van deze subsidies uitgesloten.

In deze context heeft CSL de belangrijkste belanghebbenden – politici, beleidsmakers, de minister KGG – geïnformeerd en voorgelicht over de negatieve impact van ‘biomassa voor energie’ en BECCS. De informatie en voorlichting werden onder andere verzorgd door:

1. Het informeren en voorlichten van de minister KGG en politieke partijen in het parlement en de Senaat;
2. Samenwerking met journalistieke platforms, pers en media om de impact van biomassa en BECCS verder te onderzoeken en publiek te maken;
3. Presentaties en publicaties in diverse media en op (inter)nationale platforms over de negatieve impact van ‘biomassa voor energie’ en BECCS.

Subsidies voor BECCS (houtige biomassa) toegekend in 2024 en 2025

Volgens het ministerie KGG is er in 2024 voor één biomassacentrale (met houtverbranding; capaciteit kleiner dan 100 MW) SDE++ toegekend voor CO₂-afvang en opslag cq toepassing.²⁷ Om welke biomassacentrale dit gaat is niet bekend. Daarnaast zijn er subsidies toegekend voor CO₂-afvang bij anaerobe vergistingsinstallaties, biobrandstoffenproductie en afvalverbrandingsinstallaties. Om welke bedrijven het gaat, is te zien op de website van RVO.²⁸ Echter de informatie in de tabellen is te summier om goed inzicht te krijgen voor welke (bestaande) biomassacentrales SDE++ voor CCS is toekend, ook omdat er geen expliciete categorie CCS cq CCU is opgenomen. CSL heeft gevraagd om inzicht in de toegekende SDE++ bij biomassacentrales.

In kassen wordt de afgevangen CO₂ gebruikt als gasvormige meststof voor planten. De argumentatie is dat gasgebruik voor CO₂-productie met behulp van WKK's wordt vermeden. Het overgrote deel van deze CO₂ wordt vervolgens echter weer in de atmosfeer uitgestoten. CSL is van mening dat deze vorm van CO₂-gebruik (CCU) niet open dient te staan voor SDE++. De subsidieronde voor 2025 vond plaats in oktober. Aanvragen worden nog steeds verwerkt.

Motie tegen BECCS aangenomen

Op 2 juli 2025 werd de motie van kamerlid Teunissen met een grote meerderheid aangenomen om BECCS met hout als biomassa op geen enkele manier aan te moedigen of te faciliteren. De minister van KGG weigerde deze motie te implementeren. CSL heeft gereageerd op de brief van de minister van Klimaat betreffende de afwijzing.²⁹ CSL geeft aan dat de minister KGG daarmee de ‘traditie’ van voormalige klimaatministers zoals Henk Kamp en Eric Wiebes voort zet om biomassaverbranding ruim baan te geven. Deze ministers hadden ook al geen boodschap aan circulaire economie waarbij hout niet wordt verbrand maar hoogwaardig wordt ingezet.

²⁷ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2026Z02798&did=2026D06291> dd 10 februari 2026. Zie Antwoord 51.

²⁸ <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sde/aanvragen/feiten-en-cijfers> Zie onderaan webpagina bij downloads, SDE-projecten in beheer, april 2026. Selecteer bij thema: 2023 CCU en 2024 CCU.

²⁹ <https://comiteschonelucht.nl/klimaatminister-hermans-geen-wegbereider-voor-circulaire-economie/>

Ontwerp klimaatplan 2025-2035 en Agenda CO2-verwijdering

Op 4 februari 2025 heeft CSL in een brief aan de minister KGG aangegeven dat biomassaverbranding en BECCS geen plaats hebben in het ontwerp klimaatplan 2025-2035, gezien de visie van de regering over deze onderwerpen in het regeerprogramma.³⁰ In periodieke consultaties met ambtenaren van het ministerie van Klimaat (op 23 januari en 7 mei 2025) heeft CSL expliciet gewezen op de afspraken in het regeerprogramma om 'biomassa voor energie' en BECCS zo snel mogelijk uit te faseren. De definitieve plannen werden op 14 maart 2025 gepubliceerd.³¹ Het debat hierover in de Klimaatcommissie is meerdere malen uitgesteld en zou in juli 2025 plaatsvinden. Voorafgaand aan dit debat heeft CSL de politieke partijen nogmaals op haar standpunt gewezen. Op 3 juni 2025 viel de Nederlandse regering. Op aandringen van CSL³² werden beide plannen controversieel verklaard en mogen ze pas door een nieuw kabinet worden behandeld. In december 2025 verzocht CSL de partijen die de nieuwe regering zouden vormen en de informateur expliciet om af te zien van het stimuleren van biomassaverbranding en BECCS, en om schaarse biomassa alleen voor hoogwaardige doeleinden te gebruiken.³³

Verzoek om subsidie voor CCS bij biomassacentrales stop te zetten

Op 12 mei 2025 verzocht CSL de politieke partijen in de Tweede Kamer per brief ervoor te zorgen dat nieuwe SDE++ subsidie 2025 niet dient te worden opengesteld voor CCS voor biomassacentrales tot 100 MW in 2025 en om subsidies voor BECCS te gebruiken voor daadwerkelijke hernieuwbare energie, energiebesparing en bosbescherming. Het debat in de Commissie KGG vond plaats op 3 september 2025. Ondanks sterke bezwaren van oppositiepartijen tijdens het debat bleef de subsidie voor CCS in bestaande biomassacentrales tot 100 MW gehandhaafd voor de subsidieronde van oktober 2025. In 2023 en 2024 maakten enkele biomassacentrales, diverse vergistingsinstallaties en afvalverbrandingsinstallaties gebruik van deze CCS-subsidie.³⁴

Commentaar op het duurzaamheidskader voor biobased grondstoffen

In februari 2025 gaf CSL ook commentaar aan de minister KGG op de Kamerbrief aan het parlement 'Voortgang met het duurzaamheidskader voor biobased grondstoffen'.³⁵ CSL stelde onder meer dat het duurzaamheidskader aanzienlijk ambitieuzer dient te zijn dan REDIII en geen oplossing op zich is.³⁶

2.3.2. Het informeren van de Nederlandse politiek over nieuwe relevante EU-richtlijnen

Andere relevante en belangrijke speerpunten en dossiers, zoals nieuwe EU-richtlijnen en de implementatie daarvan, worden voortdurend door CSL becommentarieerd en voorzien van voorstellen tot verbetering. EU-richtlijnen bepalen in toenemende mate de nationale wetgeving. Deze belangrijkste EU-richtlijnen en implementatie daarvan betreffen:

- de CRCF (certificering negatieve emissies);
- de revisie Europese ETS (integratie van BECCS en biochar als zogenaamde negatieve emissies);
- de Europese Ontbossingswet (EU DR);
- de Natuurherstelwet (NRL, ecosysteem bos);
- de Europese Bio-economiestrategie;
- de Nederlandse Biograndstoffenstrategie;

³⁰ <https://comiteschonelucht.nl/nieuw-ontwerp-klimaatplan-negeert-vn-advies/>

³¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/03/14/minvkgg-klimaatplan-2025-2035>
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/03/14/kamerbrief-routekaart-koolstofverwijdering>

³² <https://comiteschonelucht.nl/klemmend-beroep-op-tweede-kamer-verklaar-klimaatsubsidies-co2-afvang-biomassaverbranding-controversieel/>

³³ <https://www.kabinetformatie2025.nl/documenten/2025/12/02/tussenverslag> In het tussenverslag (2 december 2026) van de formatie staat op pagina 9 opgenomen: "We stimuleren nationale innovaties voor negatieve emissies/koolstofverwijdering. We gaan internationaal aan de slag met het opzetten van een kenniscluster voor Carbon Management."

³⁴ <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sde/aanvragen/feiten-en-cijfers> Zie onderaan webpagina bij downloads, SDE-projecten in beheer, januari 2026. Selecteer bij thema: 2023 CCU en 2024 CCU.

³⁵ <https://comiteschonelucht.nl/commentaar-csl-op-politieke-besluitvorming-biomassa-2025/>

³⁶ Vanaf juli 2025 neemt CAC deel aan een consultatie over een nieuwe Nederlandse strategie voor biobased grondstoffen en over een strategie 'Duurzame koolstof voor de chemische sector'.

- de Europese Wet bosmonitoring;
- de Nederlandse LULUCF-doelstelling (landsector);
- het Nederlandse NECP (Nationaal Energie- en Klimaatplan).

CSL blijft de politiek, het bedrijfsleven en de media voorlichten en informeren over een werkelijk duurzame implementatie en uitvoering van deze richtlijnen. EU-richtlijnen, waaronder de Green Deal, worden steeds vaker herzien en afgezwakt door een meerderheid van de EPP en extreemrechtse partijen. Samen met haar Europese partners informeert CSL Europese politici over bezwaren, alternatieven en oplossingen.

CRCF en herziening Europese ETS

De Europese Commissie zal een gedelegeerde wet ('Delegated Act') over maatregelen die onderdeel zijn van de EU-verordening inzake certificering van koolstofverwijdering en koolstoflandbouw (CRCF), vaststellen. Dit betreft de certificering van maatregelen zoals BECCS, biochar en DACCS. Een brief aan de Nederlandse Europarlementariërs over de gedelegeerde wet is in voorbereiding, en wordt begin 2026 toegestuurd.

Op 19 september 2025 heeft CSL uitgebreid commentaar geleverd op de ontwerp-certificeringsmethoden van de Europese Commissie voor permanente koolstofverwijderingsmethoden. In de consultatie werden bezwaren tegen BECCS, biochar (koolstoflandbouw) en DACCS besproken, en gewezen op natuur-gebaseerde oplossingen (nature-based solutions) zoals bosbescherming en -uitbreiding, en op andere vormen van natuurbehoud en -uitbreiding.

De integratie van zogenaamde negatieve emissietechnieken (zoals BECCS, biochar en DACCS) in het EU-emissiehandelssysteem (EU ETS) is gepland voor de herziening van het ETS in 2026. CSL zal, samen met andere Europese ngo's, een bijdrage leveren aan commentaar op deze herziening.

Europese Ontbossingswet

De inwerkingtreding van de Europese verordening inzake ontbossing was in 2024 aanvankelijk uitgesteld tot 1 januari 2026. Op 21 oktober 2025 publiceerde de Europese Commissie echter een voorstel om de EU-verordening voor micro- en kleine ondernemingen uit te stellen tot 1 januari 2027. In dit voorstel bleef de datum voor grote en middelgrote ondernemingen 1 januari 2026, maar om een geleidelijke implementatie van de regels te garanderen, kregen zij een overgangperiode van zes maanden voor inspecties en handhaving. Op 14 november 2025 stemde het Europees Parlement in met een uitstel van één jaar voor de toepassing van de ontbossingswet, in lijn met het door de Commissie voorgestelde uitstel. Op 17 november 2025 stuurde CSL een dringend verzoek aan de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU om invoering van de EUDR per 1 januari 2026 te steunen tijdens de vergadering van de Raad van Ministers op 19 november en niet in te stemmen met uitstel en de invoering van een "nul" of "verwaarloosbaar" risico, of andere verzachtende maatregelen.³⁷ De Raad van Ministers van de EU nam echter op 19 november 2025 zijn formele standpunt in om de EUDR met een jaar uit te stellen voor alle ondernemingen (van kracht per 1 januari 2027) en de verplichtingen te versoepelen, onder meer voor kleine en micro-ondernemingen door een latere inwerkingtreding (30 juni 2027) en lichtere due diligence-eisen. In een brief van 3 december 2025 (aan het begin van de trilogie over de EUDR) riep CSL, samen met 120 andere Europese ngo's, de Europese Commissie op om de EUDR te handhaven en deze niet uit te stellen of te verzwakken. In december 2025 is de EUDR in afgezwakte vorm alsnog door het Europees parlement vastgesteld.³⁸ Met de herziening wordt de Europese Commissie verplicht een vereenvoudigings-evaluatie uit te voeren en uiterlijk op 30 april 2026 een verslag in te dienen. In het verslag moeten het effect en de administratieve lasten van de ontbossings-verordening worden geëvalueerd, met name voor kleinere markt-deelnemers. Het verslag moet zo nodig vergezeld gaan van een wetgevings-voorstel. Het zou kunnen dat dit nog tot aanpassingen leidt. De ontwikkelingen zijn op de website van de EU te volgen.³⁹

³⁷ <https://comiteschonelucht.nl/swart-visschers-2025-verzoek-de-europese-ontbossingsverordening-eudr-te-steunen-comite-schone-lucht/>

³⁸ <https://www.clientearth.org/latest/documents/120plus-companies-investors-and-civil-society-urge-commission-to-implement-eu-deforestation-regulation/>

³⁹ https://environment.ec.europa.eu/topics/forests/deforestation/regulation-deforestation-free-products_en?prefLang=nl

<https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2025/12/18/deforestation-council-signs-off-targeted-revision-to-simplify-and-postpone->

Natuurherstelwet – implementatie

Op 14 april 2025 en 15 oktober 2025 nam CSL deel aan de informatiebijeenkomsten over de voorbereiding van het Nederlandse concept-Natuurherstelplan (deadline 1 september 2026).⁴⁰ Tijdens de bijeenkomst gaf CSL aan dat het natuurherstelplan in het onderdeel bosesystemen in lijn moet zijn met de beoogde doelstelling van 10% bosuitbreiding in 2030 (ten opzichte van 2020). Medio 2026 zal de regering de zogenaamde basislijn voor het natuurherstelplan en een milieueffectrapportage presenteren. CSL zal daarover haar commentaar opstellen en verbeteringen indienen.

Europese Bio-economiestrategie

In het kader van de herziening van de Europese Bio-economiestrategie hebben CSL en 40 andere maatschappelijke organisaties op 12 juni 2025 de EU opgeroepen tot een toekomstige bio-economie die sociaal rechtvaardig, ecologisch duurzaam en economisch efficiënt is.⁴¹ In de brief dringen de ngo's erop aan te erkennen dat de productie en consumptie van biomassa de planetaire grenzen niet mogen overschrijden. Ze dringen er ook op aan dat biomassa niet wordt verspild aan laagwaardige of inefficiënte toepassingen zoals de productie van bio-energie en wegwerp-papierproducten. Na het uitlekken van een ontwerp van de nieuwe Europese bio-economiestrategie heeft CSL, samen met 15 andere ngo's, op 14 oktober 2025 een dringend beroep gedaan op de Europese Commissie om de strategie verder aan te scherpen op het gebied van hoogwaardig gebruik van schaarse biomassa en om een einde te maken aan de verbranding van biomassa van lage kwaliteit voor energieproductie. De Europese Commissie publiceerde haar bio-economiestrategie op 27 november 2025. CSL heeft onder meer betoogd dat de EU-Commissie ongelijk heeft door geen maximumlimiet te stellen aan de schaarse hoeveelheid duurzame biomassa die gebruikt mag worden, en dat zij de verbranding van biomassa van lage kwaliteit blijft promoten via de REDIII. De Europese bossen verkeren al in een erbarmelijke toestand. Een hoge inzet op de circulaire economie is daarom bijzonder urgent.

Nederlandse Biogrondstoffenstrategie

Op 9 juli 2025 nam CSL deel aan een consultatie over de nieuwe Nederlandse biogrondstoffenstrategie. CSL gaf onder andere aan dat klimaatmaatregelen in de nieuwe Nederlandse bio-economiestrategie niet ten koste mogen gaan van biodiversiteit en natuur. Zo dient het gebruik van schaarse biogrondstoffen voor biomassaverbranding en BECCS te worden stopgezet. Voor koolstofvastlegging dienen op natuurgebaseerde oplossingen centraal te staan. De strategie wordt in 2026 door de regering gepubliceerd.

Europese Wet bosmonitoring

Het voorstel voor de Wet op de bosmonitoring (FML, Forest Monitoring Law), dat de Commissie in november 2023 presenteerde, is in 2025 door het Europees Parlement en de Raad behandeld. Op 9 oktober 2025 diende CSL, samen met 15 andere ngo's, een dringend verzoek in bij het Europees Parlement om de monitoring van bossen via satellietbeelden wettelijk vast te leggen, evenals diverse belangrijke indicatoren voor de boskwaliteit.⁴² Helaas verwierp het Europees Parlement het voorstel voor de EU-bosmonitoring op 21 oktober 2025, waarmee het wetgevingsproces feitelijk ten einde kwam. Het Europees Parlement stemde tegen het voorstel van de Europese Commissie, dat tot doel had de bosmonitoring in de EU te harmoniseren om de weerbaarheid tegen droogte, bosbranden en plagen te verbeteren.

LULUCF

De netto-uitstoot van het Nederlandse bos (365.000 hectare) bedraagt circa minus 2 miljoen ton CO₂-

---

[the-regulation/](#)

<https://www.evofenedex.nl/actualiteiten/europees-parlement-stemt-voor-een-jaar-uitstel-eudr>

<https://www.demolenaar.nl/maatschappij/ontbossing/brancheorganisaties-vragen-gerichte-aanpassing-eudr/61368/>

⁴⁰ Artikel 12 en 13 Natuurherstelwet: resp. Bosesystemen en het planten van 3 miljard bomen. Informatie en voortgang van het Nederlandse Natuurherstelplan: <https://www.onslevendlandschap.nl/themas/natuurverbetering/natuurherstelverordening>

⁴¹ <https://comiteschonelucht.nl/maatschappelijke-organisaties-pleiten-voor-een-toekomstbestendige-eu-bio-economiestrategie/>

⁴² <https://comiteschonelucht.nl/beoordeling-van-laatste-wijzigingen-in-bosmonitoringswet-fml-door-ngos/>
<https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/zonder-wetgeving-wordt-het-diepdonker-in-onze-europese-bossen>

equivalenten /jaar (negatieve emissie van 2 miljoen ton CO₂-eq/ jaar).⁴³ De Nederlandse Bosstrategie (2020) stelt een doelstelling van 10% bosuitbreiding (37.000 hectare) in 2030. CSL heeft de regering en de Tweede Kamer herhaaldelijk in brieven erop gewezen dat deze doelstelling momenteel (2025) geenszins binnen bereik ligt. Er is geen netto bosuitbreiding in de periode 2020-2025. Een probleem is dat de prijs van aan te kopen landbouwgrond in Nederland hoog is. De LULUCF van bossen (CO₂-verwijdering) zal daardoor ook niet verbeteren. In het kader van het opstellen van het Natuurherstelplan zal CSL opnieuw aandringen op de realisatie van 10% extra bos.

Op 20 juni 2025 heeft CSL haar visie ingediend bij de LULUCF-consultatie van de Europese Commissie. CSL stelde dat biomassaverbranding, BECCS en REDIII in strijd zijn met de voorgestelde en belangrijke groei van de koolstofopname door bossen, en dat Nederland zich veel meer moet richten op het vergroten van de koolstofopname door Nederlandse bossen via bosherstel en -uitbreiding met biodiverse bossen.

In een brief van 13 oktober 2025 heeft CSL, samen met meer dan 50 andere ngo's, de Europese Commissie gewezen op haar bezwaren tegen een voorstel van de Zweedse en Finse regeringen om de LULUCF-doelstelling te verzwakken.⁴⁴

NECP - Aanpassing van tekortkomingen

In een brief (12 mei 2025) vestigde CSL de aandacht van de Tweede Kamer op ontbrekende gegevens over biomassa in het tweede voortgangsverslag van het Nederlandse NECP (Nationaal Energie- en Klimaatplan).⁴⁵ De minister KGG is verzocht deze gegevens aan te vullen. Dit tweede voortgangsverslag van het NECP is nog niet op de agenda van de Commissie KGG geplaatst.

Andere Nederlandse beleidsplannen

CSL geeft ook commentaar op diverse andere beleidsplannen met betrekking tot het gebruik van biobased grondstoffen en de implementatie van de EU-natuurherstelwet. Het gaat onder meer om de volgende plannen:

- De toekomst van duurzame koolstofchemie in Nederland. Brief aan het parlement 31 oktober 2025⁴⁶;
- Routekaart koolstofverwijdering. Brief aan het parlement 15 maart 2025⁴⁷;
- Implementatie van de EU-natuurherstelwet⁴⁸.

3. Nieuwsbrieven en social media

In 2025 zijn in totaal 40 nieuwsbrieven verstuurd.⁴⁹ Deze nieuwsbrieven zijn verzonden naar alle politici in de Eerste en Tweede Kamer, de ministers van Klimaat en Groene Groei, Landbouw, Visserij, Voeding en Natuur en de Staatssecretaris voor Milieu, en de Nederlandse Europarlementariërs. Daarnaast zijn de nieuwsbrieven ook verstuurd naar kranten, media (tv en radio) en andere ngo's. Dit resulteerde in 15 artikelen in landelijke kranten zoals NRC, Volkskrant, Trouw en het Algemeen Dagblad. Ook was er een uitzending in het landelijke tv-

⁴³ https://www.pbl.nl/system/files/document/2024-10/pbl-2024-wur-ramingen-van-emissies-broeikasgassen-en-verwijdering-van-co2-door-de-lulucf-sector-2023-2040_5688.pdf (oktober 2024) . Pagina 30, Tabel 9. "De schattingen vanaf 2024 zijn redelijk stabiel rond de minus 2 miljoen ton CO₂-equivalent. Dit is lager dan de historische reeks. Dit komt doordat verwacht wordt dat de bossen in Nederland in de toekomst iets minder snel zullen groeien. De netto ontbossing richting 2040 neemt echter licht toe (tot minus 2,4 miljoen ton) doordat de bossen ouder worden. Het beleid heeft weinig impact op de bossen, aangezien er geen netto bosgroei plaatsvindt als gevolg van een relatief gelijke hoeveelheid bosuitbreiding en ontbossing (paragraaf 2.4.1)."

⁴⁴ <https://comiteschonelucht.nl/reactie-van-internationale-ngos-op-uitspraken-van-finse-en-zweedse-premiers-over-lulucf/>

⁴⁵ Brief aan kamerleden 'Nieuwe SDE++ ronde 2025 - CCS biomassacentrales – NECP' dd 12 mei 2025. Onderdeel Ontbrekende data biomassa in Tweede voortgangsrapportage INEK. "Bijlage II Tabel 6 (Biomassa-aanbod voor energiegebruik) bevat geen gegevens voor de jaren 2022 en 2023. Dit geldt ook voor Bijlage XVI Tabel 9 (hoeveelheid vaste biomassa gebruikt voor energieproductie). Overigens ontbreken er in diverse tabellen gegevens voor de jaren 2022 en 2023."

⁴⁶ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z19362&did=2025D45276

⁴⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/03/14/kamerbrief-routekaart-koolstofverwijdering#:~:text=Kamerbrief%20Routekaart%20Koolstofverwijdering%20%7C%20Kamerstuk%20%7C%20Rijksoverheid.nl>

⁴⁸ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025D39080&did=2025D39080

⁴⁹ <https://www.onslevendlandschap.nl/themas/natuurverbetering/natuurherstelverordening>

⁴⁹ <https://comiteschonelucht.nl/nieuwsbrieven-2/>

programma 'Hofstand en Land'. CSL is tevens actief op sociale media zoals LinkedIn, X en Instagram.

4. Resultaten en impact

4.1 Verdere bewustwording in maatschappij en politiek over negatieve effecten biomassaverbranding

De opinie artikelen, persberichten, campagnes en het overleg met de Nederlandse en Europese politiek hebben bij de Nederlandse burgers, media, de Nederlandse en Europese politici en bewindslieden tot vergroting van het bewustzijn over de negatieve effecten van biomassaverbranding en BECCS op klimaat, biodiversiteit en luchtkwaliteit geleid. Daarbij is de aandacht ook gericht op de oplossing waarbij fors wordt ingezet op échte hernieuwbare energie, ambitieuze energiebesparing en bosbescherming. In 2025 is een belangrijke motie tegen BECCS met tweederde meerderheid door de tweede Kamer aangenomen. De subsidie SDE++ is in de subsidieronde september 2025 wederom niet opengesteld voor CO₂-afvang en – opslag (CCS) bij kolencentrales die biomassa verbranden (BECCS). Echter wel voor (bestaande) biomassacentrales met een vermogen tot 100 MWe. CSL is bij deze politieke debatten en besluiten vaak geraadpleegd. Kamerdebatten over biomassaverbranding en BECCS, en moties hierover hebben het bewustzijn over de negatieve impact van biomassaverbranding bij politici ook verder vergroot.

4.2 Biomassa in EU parlement

Door politieke druk van CSL in samenwerking met de Internationale Coalitie 'Forest Are Not Fuel – Europe' is de bewustwording over de grote bezwaren tegen biomassaverbranding en BECCS in het EU parlement ook verder vergroot. Weliswaar is de nieuwe REDIII op het onderdeel 'biomassaverbranding voor energie' zwak en wordt biomassaverbranding nog steeds als hernieuwbare energie aangemerkt, en telt biomassaverbranding mee bij het behalen van de doelstelling hernieuwbare energie.

5. Werkzaamheden 2026

In 2025 zal CSL haar werkzaamheden voortzetten, in lijn met het beleidsplan dd september 2023. De werkzaamheden betreffen onder meer:

5.1 Blijven agenderen van negatieve effecten van biomassaverbranding voor energie en BECCS

CSL is een inspirerend voorbeeld gebleken voor veel burgerinitiatieven in zowel Nederland als Europa die strijden tegen biomassacentrales en BECCS in hun regio. En ook voor burger- en bosbeschermingsorganisaties in de landen waar de houtpellets vandaan komen (Baltische staten, VS, zuidoost Azië), die in samenwerking met CSL campagne voeren tegen de desastreuze gevolgen van bosbouw en -kap voor de export, maar ook tegen mensenrechtenschendingen en milieuvervuiling. Het bedrijfsleven volgt deze politieke ontwikkelingen in Nederland op de voet. Biomassa- ontwikkelingen en protesten in Engeland (biomassacentrale Drax), Japan, Korea en Amerika worden door de sector ook goed in de gaten gehouden. Voortzetting van de werkzaamheden van CSL blijft essentieel.

5.2 Juridische procedures tegen biomassaverbranding

In 2026 zal CSL diverse juridische procedures inzake biomassaverbranding voortzetten. Dit betreft onder meer:

- de aangespannen rechtszaak bij het Europese Hof tegen de opname van biomassaverbranding en bosbouw in de EU financiële taxonomie.
- het bezwaar (incl schorsingsverzoek) tegen het afwijzen door de minister KGG van het handavingsverzoek 'Duurzaamheid Maleisische houtpellets voor RWE'.
- de (te publiceren) milieu-effectrapporten van de koolstofafvang- en opslag (CCS) van de twee kolencentrales van RWE (Eemshaven en Amercentrale). CSL zal de rapporten en vervolgens de

aanvragen en ontwerpen van de Omgevingsvergunning en Natuurvergunning beoordelen.

5.3 Beoordeling van nieuwe Europese richtlijnen

Europese richtlijnen worden steeds bepalender voor nationale wetgeving. Belangrijk is om in een vroeg stadium nieuwe voorstellen te beoordelen. In 2026 zullen nieuwe relevante Europese richtlijnen door het Europese parlement worden behandeld. CSL zal over deze nieuwe richtlijnen aan onder meer de Nederlandse Europarlementariërs voorstellen doen voor de noodzakelijke aanscherping, en hier campagne over voeren. Het betreft oa de volgende richtlijnen:

- **Revisie ETS**

De EU heeft het voornemen om de klimaatmaatregel BECCS (Biomassaverbranding met CO₂-afvang en -opslag) en Biochar (koolstoflandbouw) als zgn negatieve emissie aan te merken. Beleidsmakers worden geïnformeerd over het feit dat BECCS niet CO₂-negatief is en een verkeerde (juist averechts werkende) klimaatmaatregel is. Zie de plannen van RWE om de Nederlandse kolencentrales Eemshaven en Amer om te bouwen naar BECCS. Ook Uniper heeft aangegeven om haar Rotterdamse kolencentrale te willen ombouwen naar BECCS.⁵⁰

- **REDIV**

Medio 2026 zal de Europese Commissie een voorstel voor de REDIV (Richtlijn hernieuwbare energie) publiceren. De REDIV is na 2030 van kracht worden.

- **EU Ontbossingsverordening** (EU Deforestation Regulation, EU DR) wordt per 1 januari 2027 van kracht. Met de herziening wordt de Europese Commissie verplicht een vereenvoudigings-evaluatie uit te voeren en uiterlijk op 30 april 2026 een verslag in te dienen. Onderzocht wordt in hoeverre de import van houtpellets uit de Baltische staten en het zuidoosten van de VS in strijd is met de EU DR. De betrouwbaarheid van het risicobeoordelingsproces van boskap is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

- **EU Natuurherstelwet** (EU Nature Restoration Law, NRL) is door de EU vastgesteld. De Nederlandse regering stelt in 2026 een concept natuurherstelplan op. Doelstelling mbt bossen is oa een toename van het aantal bosvogels en het planten van 3 miljard bomen in de EU lidstaten (deadline 2030).

5.4 Voortzetting campagnes

CSL zal via haar campagnes media, burgers en politiek blijvend voorlichting geven over de grote risico's van het verbranden van bosbiomassa, en het grote belang van het stoppen van subsidies voor deze schadelijke industrie. Daarbij wordt tevens gewezen op de oplossingen zoals het investeren in échte hernieuwbare energie, energiebesparing en het vastleggen van CO₂ door bosbescherming. Voortzetting van de campagne zal plaatsvinden via de werkwijze zoals aangegeven in paragraaf 1:

- a. (sociale) media optredens;
- b. lokale, regionale en (inter)nationale acties;
- c. petitie's. Verzoek- en bezwaarschriften. Brieven aan Nederlandse en Europese politiek;
- d. opiniestukken in de media;
- e. (praktijk)reportages en documentaires.

---

⁵⁰ <https://nos.nl/artikel/2608706-kolen-weer-terug-van-weggeweest-in-politiek-den-haag>

Bijlage: Artikelen Comité Schone Lucht in Nederlandse en internationale media

Onderstaande publicaties vonden plaats, onder andere in landelijke Nederlandse kranten, internationale kranten en bekende websites. Deze publicaties zorgden ervoor dat de publieke opinie in Nederland vóór bosbescherming en tegen biomassaverbranding en BECCS verder is toegenomen.

Publicaties:

1. 16 januari 2025: Kritische Kamervragen aan Minister van Klimaat en Groene Groei over nalatigheid Nederland in aanpak biomassa. <https://comiteschonelucht.nl/kritische-kamervragen-aan-minister-van-klimaat-en-groene-groei-over-nalatigheid-nederland-in-aanpak-biomassa/> . Website CSL.
2. 4 februari 2025: Nederlands klimaatplan promoot ‘technieken voor koolstofafvang’ als nieuwe klimaatoplossing en negeert negatieve advies VN tegen koolstofvangtechnieken. <https://comiteschonelucht.nl/nieuw-ontwerp-klimaatplan-negeert-vn-advies/> . Website CSL.
3. 13 februari 2025: Fenna Swart. Wat is groene energie? Groene energie ‘eerst’ betekent niet ‘natuur’ laatst <https://www.foodlog.nl/artikel/groene-energie-eerst-betekent-niet-natuur-laatst> . Foodlog.
4. 24 februari 2025: Fenna Swart. Eigenbelang erodeert het fundament van een samenleving. <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/eigenbelang-erodeert-het-fundament-van-een-samenleving> . BNNVARA.
5. 26 februari 2025: Commentaar op Kamerbrief ‘Voortgang duurzaamheidskader biograndstoffen’ en op kamervragen over Implementatie REDIII ‘Biomassa voor energie’. <https://comiteschonelucht.nl/commentaar-csl-op-politieke-besluitvorming-biomassa-2025/> . Website CSL.
6. 13 maart 2025: Fenna Swart. Enorme biomassacentrale van de baan na jarenlange strijd van MOB en Comité Schone Lucht. <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/enorme-biomassacentrale-van-de-baan-na-jarenlange-strijd-van-mob-en-comite-schone-lucht> . BNNVARA.
7. 19 maart 2025: Doorbraak voor Nederlandse bos en wereldprimeur. Kaalkap in Nederlandse bossen definitief van de baan. De Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) trekt haar beroep bij de Raad van State tegen de nietigverklaring van de gedragscode soortenbescherming bosbeheer in. <https://comiteschonelucht.nl/doorbraak-voor-nederlandse-bos-en-wereldprimeur/> . Website CSL.
8. 27 maart 2025: Grootste bosbiomassacentrale van Nederland geannuleerd. Bosbeschermers opgetogen. <https://news.mongabay.com/2025/03/netherlands-largest-forest-biomass-plant-canceled-forest-advocates-elated/> . Mongabay.
9. 2 april 2025: Biomassacentrale Diemen van Vattenfall definitief van tafel: lessen uit een succesvolle Nederlandse campagne. <https://forestdefenders.eu/vattenfall-biomass-plant-defeated-lessons-from-a-successful-dutch-campaign/> . Website Forest Defenders.
10. 3 april 2025: Kaalkap in Nederlandse bossen is niet langer toegestaan. <https://www.fern.org/publications-insight/clear-cutting-in-dutch-forests-is-no-longer-allowed/> . Website FERN.

11. 9 april 2025: Fenna Swart en Louise Vet. Klimaat gered, natuur naar de knoppen.
<https://www.nrc.nl/nieuws/2025/04/09/klimaat-gered-natuur-naar-de-knoppen-a4889372>
<https://comiteschonelucht.nl/klimaat-gered-natuur-naar-de-knoppen/> . NRC.
12. 22 april 2025: De grootschalige import van gefragmenteerde bossen is in Nederland zeker niet afgebouwd. Integendeel. Ontbossing en bosdegradatie nemen toe.
<https://comiteschonelucht.nl/en/large-scale-import-of-fragmented-forests-certainly-not-phased-out-in-the-netherlands-on-the-contrary/> . Website CSL.
13. 30 april 2025: Een eenzijdig artikel in Trouw over biomassa en beccs doet geen recht aan de werkelijke stand van zaken. <https://comiteschonelucht.nl/en/one-sided-article-in-trouw-about-biomass-and-beccs-does-not-do-justice-to-the-actual-state-of-affairs/> . Website CSL.
14. 5 mei 2025: Ernstige blokkade bij het RWE-bestuur tijdens de aandeelhoudersvergadering over de herkomst van biomassa. <https://comiteschonelucht.nl/en/serious-blockade-at-rwe-board-during-agm-regarding-origin-of-biomass/> . Website CSL.
15. 9 mei 2025: Première van 'Catching Smoke' (de film) toont de absurditeit van BECCS in de Nederlandse klimaatplannen. <https://comiteschonelucht.nl/en/premiere-catching-smoke-the-movie-shows-absurdity-of-beccs-in-dutch-climate-plans/> . Website CSL.
16. 14 mei 2025: Oppositie wast klimaatminister de oren over controversieel plan voor subsidie BECCS.
<https://comiteschonelucht.nl/en/opposition-washes-climate-ministers-ears-about-controversial-biomass-with-beccs-plan/>
https://npo.nl/start/serie/hofstad-land/seizoen-1/hofstad-land_14/afspelen . Website CSL.
17. 15 mei 2025: Swart & Visschers. Opinie: Laten we overheidssubsidies voor duurzame energie niet verkwisten aan biomassa. <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-laten-we-overheidssubsidies-voor-duurzame-energie-niet-verkwisten-aan-biomassa~b8e72bc5/>
<https://comiteschonelucht.nl/opinie-laten-we-overheidssubsidies-voor-duurzame-energie-niet-verkwisten-aan-biomassa-2/> . Volkskrant.
18. 16 mei 2025: Ook Zembla heeft opnieuw aandacht voor biomassa met BECCS.
<https://comiteschonelucht.nl/ook-zembla-heeft-opnieuw-aandacht-voor-biomassa-met-beccs/>.
 Website CSL.
19. 21 mei 2025: Waarom wordt biomassa vaak vergeten in lijsten over (CO2)-uitstoot?
<https://comiteschonelucht.nl/en/why-is-biomass-often-forgotten-in-the-lists-about-c02-emissions/> .
 Website CSL.
20. 3 juni 2025: Klimaatminister belooft in de Tweede Kamer te reageren op het gebrek aan ambitie bij implementatie van REDIII in de Nederlandse wetgeving.
<https://comiteschonelucht.nl/belangengroep-voor-biodiversiteit-en-duurzame-uitstootvrije-energie/> .
 Website CSL.
21. 11 juni 2025: Klemmend beroep Comité Schone Lucht op Tweede Kamer: 'Verklaar Klimaatsubsidies CO2 afvang en opslag (CCS) voor biomassaverbranding BECCS controversieel'.

<https://comiteschonelucht.nl/klemmend-beroep-op-tweede-kamer-verklaar-klimaatsubsidies-co2-afvang-biomassaverbranding-controversieel/> . Website CSL.

22. 12 juni 2025: In het kader van de herziening van de EU-strategie voor de bio-economie roepen Comité Schone Lucht en 40 andere maatschappelijke organisaties op tot een bio-economie die sociaal rechtvaardig, ecologisch duurzaam en economisch efficiënt is.
<https://comiteschonelucht.nl/maatschappelijke-organisaties-pleiten-voor-een-toekomstbestendige-eu-bio-economiestrategie/> . Website CSL.
23. 25 juni 2025: Na een rechtstreekse oproep van Comité Schone Lucht– gesteund door wetenschappers, ngo's en burgers – zijn zowel het klimaatplan als de routekaart voor negatieve emissies (inclusief biomassa en BECCS) door het interim-kabinet als controversieel bestempeld.
<https://comiteschonelucht.nl/comite-schone-lucht-doorbreekt-de-stilte/> . Website CSL.
24. 26 juni 2025: Indiening handhavingsverzoek bij Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) en klimaatminister door Comité Schone Lucht en Biofuelwatch, op basis van nieuw bewijs van illegale houtimport uit Maleisië voor biomassaverbranding in Nederlandse elektriciteitscentrales RWE.
<https://comiteschonelucht.nl/comite-schone-lucht-dient-samen-met-biofuelwatch-vk-handhavingsverzoek-in-bij-nea/> . Website CSL.
Publicaties in drie Nederlandse kranten: NRC, Volkskrant and Telegraaf.
  - a. NRC: <https://comiteschonelucht.nl/natuurorganisaties-eisen-actie-toezichthouder-tegen-energiebedrijf-rwe-wegens-vermeende-import-fout-hout/> .
  - b. Volkskrant: <https://comiteschonelucht.nl/toezichthouder-neemt-foute-biomassa-rwe-onder-de-loep/>
  - c. Telegraaf: <https://comiteschonelucht.nl/onderzoek-naar-certificaten-maleisische-houtpellets-voor-energiecentrale-rwe-na-klacht-milieuclubs/> .
25. 2 juli 2025. Naar aanleiding van de onthullingen van Comité Schone Lucht over de herkomst van houtpellets uit Maleisië, heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin zij de regering verzoekt BECCS op geen enkele wijze te stimuleren of te faciliteren wanneer daarvoor hout wordt gebruikt als biomassa voor elektriciteitsproductie. <https://comiteschonelucht.nl/comite-schone-lucht-doorbreekt-de-stilte/> . Website CSL.
26. 17 juli 2025: Belangrijkste uitgangspunten Toezichtsonderzoek NEa inzake handhavingsonderzoek Maleisische houtpellets RWE van Comité Schone Lucht en Biofuelwatch.
<https://comiteschonelucht.nl/belangrijkste-uitgangspunten-toezichtsonderzoek-nea-inzake-handhavingsonderzoek-maleisische-houtpellets-van-comite-schone-lucht-en-biofuelwatch/> . Website CSL.
27. 17 juli 2025: Klimaat en biodiversiteit zijn cruciaal verbonden. Als dit niet goed gaat zijn de economische én ecologische gevolgen desastreus. Brief aan de directeur Klimaat en de directeur-generaal Klimaat en Energie van het ministerie van Klimaatbeleid betreffende onze bevindingen met betrekking tot een recent door het ministerie gestarte procedure voor het opstellen van een Nederlandse strategie voor biobased grondstoffen.
<https://comiteschonelucht.nl/klimaat-en-biodiversiteit-zijn-cruciaal-verbonden-als-dit-niet-goed-gaat-zijn-de-economische-en-ecologische-gevolgen-desastreus/> . Website CSL.
28. 1 september 2025. Fenna Swart. Met huidig klimaatbeleid koopt kabinet een Ferrari zonder benzine.

<https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/met-huidig-klimaatbeleid-koopt-kabinet-een-ferrari-zonder-benzine> . BNNVara.

29. 2 september 2025. Bosbeheerders gaan onverminderd door met het kappen van bomen, ondanks een gerechtelijke uitspraak. <https://comiteschonelucht.nl/wie-handhaaft-de-hoeder-van-de-natuur/> . Website CSL.
30. 3 september 2025. Klimaatminister Hermans geen wegbereider voor circulaire economie. Weigering om biomassa-motie uit te voeren. <https://comiteschonelucht.nl/klimaatminister-hermans-geen-wegbereider-voor-circulaire-economie/> . Website CSL.
31. 15 september 2025. Comité Schone Lucht. Commentaar op voorstel Klimaatdoel 2040 EU van Europese Commissie. <https://comiteschonelucht.nl/commentaar-op-voorstel-klimaatdoel-2040-eu/> . Website CSL.
32. 5 oktober 2025. Fenna Swart. Zonder wetgeving wordt het diepdonker in onze Europese bossen. <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/zonder-wetgeving-wordt-het-diepdonker-in-onze-europese-bossen> . BNNVara.
33. 9 oktober 2025. Comité Schone Lucht en anderen. (2025). Beoordeling door natuurorganisaties van laatste wijzigingen in Europese Bosmonitoringswet. Beroep op Europees parlement. <https://comiteschonelucht.nl/beoordeling-van-laatste-wijzigingen-in-bosmonitoringswet-fml-door-ngos/> . Website CSL.
34. 9 oktober 2025. Swart en Visschers. Overzicht teksten over bossen, biomassa en BECCS in verkiezingsprogramma's van politieke partijen Tweede Kamer. Comité Schone Lucht. <https://comiteschonelucht.nl/overzicht-teksten-over-bossen-biomassa-en-beccs-in-verkiezingsprogrammas-van-politieke-partijen-tweede-kamer/> . Website CSL.
35. 18 oktober 2025. Comité Schone Lucht. Analyse van verkiezingsprogramma's op basis van hun beloften over bos- en natuurbescherming. Op basis hiervan is een 'bosranglijst' opgesteld, met een uitwerking hiervan voor elke partij. <https://comiteschonelucht.nl/het-grote-plan-dat-de-politiek-heeft-gemistbomen-beestjes-buitenlucht/> . Website CSL.
36. 21 oktober 2025. Comité Schone Lucht en Biomass Action Network (BAN). Nieuw rapport: Wereldwijde subsidies voor biomassaverbranding lopen op tot 250 miljard dollar. "We gooien geld op het vuur". <https://comiteschonelucht.nl/nieuw-rapport-wereldwijde-subsidies-voor-biomassaverbranding-lopen-op-tot-250-miljard-dollar-we-gooien-geld-op-het-vuur/> . Website CSL.
37. 22 oktober 2025. Comité Schone Lucht. Politiek: van klimaatleider naar bijrijder. lean Air Committee. Frans Timmermans verdedigt het gebrek aan een krachtig klimaatbeleid met geopolitieke argumenten. <https://comiteschonelucht.nl/politiek-van-klimaatleider-naar-bijrijder/> . Website CSL.
38. 31 oktober 2025. Comité Schone Lucht. lean Air Committee. Oproep tot actie van Comité Schone Lucht en internationale bos- en natuurorganisaties naar aanleiding van verkiezingsuitslag. Een nieuwe koers is nodig: de energietransitie moet de natuur versterken, niet vernietigen.

<https://comiteschonelucht.nl/persbericht-oproep-internationals-bos-en-natuurorganisaties-op-uitslag-verkiezingen/> . Website CSL.

39. 6 november 2025. Comité Schone Lucht ea. Reactie van internationale ngo's op uitspraken van Finse en Zweedse premiers over LULUCF. <https://comiteschonelucht.nl/reactie-van-internationale-ngos-op-uitspraken-van-finse-en-zweedse-premiers-over-lulucf/> . Website CSL.
40. 12 november 2025. Fenna Swart. Opinie. Nederland subsidieert klimaatverwoesting terwijl de wereld actie eist. <https://comiteschonelucht.nl/swart-2025-opinie-nederland-subsidieert-klimaatverwoesting-terwijl-de-wereld-actie-eist-volkskrant/> . De Volkskrant.
41. 17 November 2025. Comité Schone Lucht. Verzoek aan Permanente Vertegenwoordiging van Nederland in de EU om Europese Ontbossingsverordening (EUDR) te steunen. <https://comiteschonelucht.nl/swart-visschers-2025-verzoek-de-europese-ontbossingsverordening-eudr-te-steunen-comite-schone-lucht/> . Website CSL.
42. 10 december 2025. Fenna Swart. Opinie. Nederland kijkt toe terwijl bossen verdwijnen. <https://comiteschonelucht.nl/swart-2025-nederland-kijkt-toe-terwijl-bossen-verdwijnen-bnnvara/> BNNVara.
43. 22 december 2025. Comité Schone Lucht. Nieuw rapport legt falend overheidstoezicht bloot. <https://comiteschonelucht.nl/persbericht-nieuw-rapport-legt-falend-overheidstoezicht-bloot-22-december-2025/> . Website CSL.
44. 22 december 2025. Milieuorganisatie doet aangifte tegen energieproducent RWE om gebruik biomassa met 'schimmige' herkomst. <https://www.volkskrant.nl/economie/milieuorganisatie-doet-aangifte-tegen-energieproducent-rwe-om-gebruik-biomassa-met-schimmige-herkomst~be9a9a1e/> . Volkskrant.